

SN
Nov 9
I-15123

HUNGARY

INDUSTRY /1700/
Factories /1704/
Building Construction /1702/

THE DOROG LIME-KILN

SOURCE MUNICH: A 65-year-old former night-watchman, employed at subject enterprise from October 1953 until August 22 1955. Source left Hungary legally together with his wife to join his son in PASSAU, Bavaria. He has been living in Camp "Valka" since October 10 1955.

DATE OF OBSERVATION: October 19 1953 until August 22 1955.

ENGLISH SUMMARY: This report supplies a description of DOROG's lime-kiln and its location. The report contains the names of the plant's leading officials, production output, number of employees and relates details about the wages and payment norms.

The workers are dissatisfied with the low wages and the ever-increasing living costs. Occasional arrests for political reasons - - the report refers to the VASTAG case - - only further the depression and despair of the workers. Their only hope for betterment, source claims, is in war and the military destruction of the Communist regime.

EVALUATION COMMENT: This is a routine report on the DOROG lime-kiln, which has been enlarged in recent years. For more background material on this plant please see an article in the September 19 1955 issue of "Szabad Nép."

The mentioned names are UNCONFIRMED here .

x x x

A DOROGi mészlőüzem leírása

Description of the Lime Works.

Az építések következtében fokozódó mész szükséglet kielégítésére egyre újabb ipartelepeket építenek. DOROGon működött ugyan már hosszú idő óta mészfúvató üzem, de ez nem tudta a környék mészszükségletét kielégíteni s ezért az

/more/

ugynevezett "DOROGi felső mészköüzem"-től teljesen függetlenül két év előtt újabb mészlőüzemet létesítettek.

A DOROGi mészköüzem a község szélén a vasutvonal mentén épült. Az üzembe egy rövid iparvágány vezet. E mellett az iparvágány mellett áll a főépület ez egyemeletes egyedülálló 30x8 méter alapterületű épület. Ebben a földszinten balra van elkülönítve a férfi és a női zuhanyfürdő az öltözők. A bejáratától jobbra található a szerelő műhely. Itt dolgoznak a villany-, gépszerelők és a lakatosok.

Az emelet az üzem irodáinak célját szolgálja.

Az iparvágány mellett áll a következő kőből épített ház, a raktárépület. Ennek hossza tíz, szélessége nyolc méter. Vaslemezeket, szerszámokat s ezekhez hasonló dolgokat tartanak itt készenlétben.

A harmadik épület a transzformátor ház. Ez kőből épült és földszintes. Itt kezelik az üzem elektromos gépeit is. Itt transzformálják a magasfeszültségű áramot. Nagyon sok elektromos óra áll ott sorban. Minden gép áramfogyasztását külön óra méri.

A transzformátor ház mellett két hatalmas kilencemeletes kemencében folyik a mészko kiégetése.

Az üzem kb. három holdas területen helyezkedik el. A telepet semmiféle kerítés nem veszi körül.

A gyártás menete és a termelés

Work Procedure and Production.

A gyártás menetét gépesítették. A kőbányában robbantott mészkövet gépek markolják fel s dömperek viszik a zuzóba. A megfelelő méretre zuzott követ szállítószalag és drótkötélpályán közlekedő csillerendszer szállítja le a kemencébe. Egy-egy csille öt-öt q mészkövet szállít öt percenként töltenek egy-egy csillét, illetőleg töltik annak tartalmát a lemenecébe. A gyártás menete folytatólagos és állandó. A kemencében a mészko felőlről lefelé süllyed. E közben három zónán halad keresztül: az előlmelegítő, a tűz és a hűtőzónán. Mire a mészko a kilenc emeleten áthaladva leér, egyben ki is ég. Az égett mész a kemencéből szalagra megy. Ez a szalag kb. 80-100 cm. széles és 30 méter hosszú. Visszintesen szállítja tovább a kiégetett terméket. Ehhez csatlakozik folytatólag egy ugyancsak kb. 30 méter hosszú szállítószalag, amely azonban felfelé halad a körülbelül két emelet magasságra szállítja a meszet. Ott egy nagy betonbunkerbe ömlik s innét eresztik le az iparvágányon álló vagonokba. Míg a felső régi üzemben az égetést szénnel hajtották végre, addig ez az üzem már modernebb. Itt gázzal tüzelnek. A gázt a telep mellett lévő

/more/

3.

szénlepárló termeli. A mészko égetésekor keletkező gáz elvezetése a kemence tetején lévő kis kéményen át történik.

A gyár napi termelés négy-öt vagon égetett mész.

Az üzem három műszakban 300 alkalmazottat foglalkoztat. A műszakok reggel hat órakor, 14 és 22 órakor váltják egymást. A munkások több mint fele nő.

Forrás munkaköre Sources Job.

Forrás nyolcadik kategoriában sorozott munkás volt. munkakönyvének megállapítása szerint mint éjjeli őrt alkalmazták, de ezen kívül néki kellett befűtenie a fürdő kazánjába, néki kellett tisztántartania a zuhanyozó helyiségeket. Az ő feladata volt a villanyórák állandó leolvasása és ellenőrzése és a fennmaradó időben az üzem őrzése. Ezt a munkát a három műszakban két másik társával látta el. A műszak idejét hetenként váltották. A műszak sorrendje: Éjjeles, délutános és reggeles volt.

Az üzem vezetősége

Details About the Heads of the Lime Works.

Az üzem igazgatója PRESNYÁNSZKI /FNU/ 55 év körüli ember. Régebben kőműves volt. Amikor forrás a vállalat-hoz került már PRESNYÁNSZKY volt az igazgató. Vad kommunista de a munkához nem értett semmit sem. Nem igazságos. Amint lehetett, igyekezett a munkás béréből lecsipni. Sz emberek nagyon haragudtak rá s meg is fenyegették, hogy elverik. Több embert feljelentett. A legfeltűnőbb eset 1955 júniusban történt. Ekkor jelentette fel VASTAG Andrászt és apósát /NU/ Az ÁVH el is vitte őket és három napra el is ítelték. Jelenlegi tartozkodási helyük ismeretlen. Az állítólagos ok az volt, hogy mindkettőt tettenérték, amikor a munkáslakások fűtésére szolgáló tüzfából valami jelentéktelen mennyiségű kis fát vittek el. S nép hiába állította, hogy minden munkás onnét hordja magának a fát, az mit sem használt. Még titkosabbá tette az esetet az a körülmény, hogy VARGA és apósa párttagok voltak. Így valószínűleg személyes bosszu áldozata lett a két ember.

Az üzemvezető BESE Sándor. 44 éves. Azelőtt a LÁBATLANI cementgyár kőmalmában dolgozott. Meggyőződéses kommunista. Állandóan agitál. A munkást nem hajszolja, de ha valaki elmarad a munkáról, azt azönmód irgalmatlanul kivágta.

Minden műszak vezetője egy egy felügyelő. Ezek GALBAC /FNU/, BÄNKÜTI /FNU/, a harmadik névre nem emlékezik. Mind a három rendes derék ember. Egy időben, 1954 /elején kezdték jegyezni a normát, de később elmaradt a felvigyázó műszak-vezetők javaslata-szerint fizették a munkásokat teljesítményeik. Ez nem hálás feladat mégis a munkások nem zúgolódtak, mert a három műszakvezető igazságos volt. Az üzem párttitkára PÄSZTOR /FNU/ 40 év körüli ember. Állandóan

/more/

igyekezik az embereket a pártba beléptetni. Különösen a békekölcsön jegyzés idején bosszanta agyon a munkásokat. Aki nem akar annyit jegyezni, mint amennyit a párttitkár tőle megkíván, azt kipellengérezzi az üzem hangszóroján. Követeli a vezetőségtől, hogy rossz munkabeosztást kapjon az illető stb. Gyakran részegeskedik. A kocsmák legodaadóbb látogatója.

Az üzemi bizottsági titkár: NAGY Pál. Ez is 40 éves. Ez is állandóan részeg, PÁSZTOR ivócimborája. Mindkettő megvesztegethető. Ő a szakszervezeti megbízott. Ha valaki fizet néki, az az üdülési szabadságot, egyéb szociális járandóságok javaslásánál látja a hasznát a "kenés"-nek. Legkedveltebb trükkje, hogy az ingyen szétosztandó kommunista nyomtatványokat pénzért adja el.

Az üzemi alkalmazottak fizetése és bére
Salaries and Wages.

Az igazgató havi fizetése 2,000 forint.

Az üzemvezető " " 1,500 "

A főmérnök és a felügyelők fizetését nem tudja megmondani.

A munkások keresete nagyon változott. Nem volt "normás", aki munkadarab szerint állapította meg a munkások bérét, hanem teljesítmény szerint állapították meg a felügyelők a munkabérekét. Ez havonként 600-650-700 forintra rugott. Voltak egyesek, akik 900 forintot is megkértek, de ez néhány kivételes eset volt. Forrás 600 forint havi fizetést kapott. Ezen kívül semmi természetbeni járandósággal nem rendelkezett. Sem kapott sem lakást, sem tüzelőt.

A felső üzemben működött a népkonyha. Innét lehozták azoknak a munkásoknak, akik igényelték az ebédet. Az ebéd ára 3 forint. Ezért az összegért egy-egy tányér levest, főzeléket és egy szelet kenyeret adtak. A főépület emeletén az egyik irodaszobát alakították át ebédlőnek.

Az üzemben elég gyakori volt a kisebb sebesülés, zuzódás, a kőszilánk a munkás szemét sértette meg, elájultak, a kiömlő gáztól. Az kétségtelen, hogy új üzemnél jobb munkásvédelmi intézkedésnek kellene lennie, de amíg az öreg munkás az üzemnél dolgozott halálos sebesülés nem fordult elő.

End.